

Αθήνα, 2 Οκτωβρίου 2025

Ερώτηση

Προς κ.κ. Υπουργούς

Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Υγείας

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα : Ακραία και επίμονη φτωχοποίηση και περιθωριοποίηση των ατόμων με αναπηρία

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του “Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας” (2ο Δελτίο Στατιστικής Πληροφόρησης, 2025, <https://www.esamea.gr/el/article/akraia-epimoneh-ftwxopoihsh-kai-perithwriopoihsh-twn-atomwn-me-anaphria-sthn-ellada>), η φτώχεια, ο εργασιακός αποκλεισμός, η ελλειμματική κοινωνική προστασία και η πανάκριβη υγεία αποτελούν το τετράπτυχο της περιθωριοποίησης των ατόμων με αναπηρία.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το “Παρατηρητήριο” σε ότι αφορά στη **φτώχεια**, το 2024, 1 στους 2 πολίτες με αναπηρία (16-64 ετών) ζουν σε συνθήκες φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού, δεύτερη χειρότερη θέση στην Ε.Ε. (με ελάχιστη διαφορά της τάξεως του 0,1 από την Βουλγαρία). Οι 3 στους 10 με αναπηρία 65+ (30,2%) ζουν πλέον σε φτώχεια ή/και κοινωνικό αποκλεισμό. Στην Ελλάδα έχουμε το υψηλότερο ποσοστό στην ΕΕ και για άτομα με αναπηρία με ληξιπρόθεσμες οφειλές (44,5%) και για νοικοκυριά με υπερβολική επιβάρυνση από το κόστος στέγασης (33%)!

Σε ό,τι αφορά στον **εργασιακό αποκλεισμό**, η συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό είναι μόλις 25,3%, δεύτερη χαμηλότερη τιμή του δείκτη στην ΕΕ.

Στο θέμα της **ελλειμματικής κοινωνικής προστασίας**, το 2024, η Ελλάδα καταγράφει τη χαμηλότερη τιμή στην «Επίδραση των κοινωνικών μεταβιβάσεων (εξαιρουμένων των συντάξεων) στη μείωση της φτώχειας» που υπολογίστηκε σε 16,6 (ΕΕ: 34,4). Στα άτομα με αναπηρία 16-64 ετών, η μείωση της φτώχειας λόγω των κοινωνικών μεταβιβάσεων (περιλαμβανομένων και των συντάξεων), είναι μόλις 5,3 μονάδες -

τελευταία θέση στην ΕΕ.

Τέλος, σε ό,τι αφορά την **υγεία, αυτή είναι πανάκριβη** καθώς η Ελλάδα έχει το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ιδιωτικών πληρωμών για την υγεία στην ΕΕ: 34,3% των άμεσων δαπανών για την υγεία καλύπτονται απευθείας από την τσέπη των νοικοκυριών. Οι 8 στους 10 πολίτες με αναπηρία έχουν μειώσει βασικές δαπάνες διαβίωσης για να καλύψουν ανάγκες υγείας.

Τα ευρήματα επιβεβαιώνουν τη διεύρυνση των ανισοτήτων σε βάρος του πληθυσμού με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και η επιμονή της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Όπως παρατηρεί η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) : *“Οι επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων, που αντιμετώπισε και συνεχίζει να αντιμετωπίζει η Ελλάδα, σε συνδυασμό με τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας, έχουν διαμορφώσει μια οριακή και επικίνδυνη κοινωνική συνθήκη, όπου μεγάλα τμήματα του πληθυσμού έχουν μαζικά περιθωριοποιηθεί και αδυνατούν πλέον, όχι μόνο να ανταπεξέλθουν στο κόστος κάλυψης βασικών αναγκών διαβίωσης, αλλά εν τέλει να συμμετέχουν στην κοινωνία”*. Επισημαίνοντας ότι *“επιβεβαιώνεται εδώ ο πολυδιάστατος και δομικός χαρακτήρας του φαινομένου της φτώχειας στα άτομα με αναπηρία”*.

Τούτων δοθέντων,

Ερωτώνται κατ' αρμοδιότητα οι αρμόδιοι Υπουργοί

1. Μέσω ποιων συγκεκριμένων συνδυαστικών μέτρων θα υπάρξει ολοκληρωμένη μέριμνα και στήριξη των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και των οικογενειών τους;
2. Θα λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την άμεση ενίσχυση του εισοδήματος των ατόμων με αναπηρία, και χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις;
3. Θα προχωρήσουν σε ξεκάθαρη νομοθετική προστασία της πρώτης κατοικίας για τα άτομα με αναπηρία προστατεύοντάς τα από πλειστηριασμούς; Θα συμπεριληφθούν άτομα με αναπηρία σε κάθε Πρόγραμμα της Στρατηγικής Κοινωνικής Στέγασης με διακριτό τρόπο, όπως ισχύει για τους πολύτεκνους και τους τρίτεκνους;
4. Θα στηρίζουν εισοδηματικά τα άτομα με αναπηρία με φορολογική ελάφρυνση με απαλλαγή από τα τεκμήρια εισοδήματος;
5. Θα διευρύνουν το μέτρο απαλλαγής από τον ΕΝΦΙΑ για άτομα με αναπηρία 50% και άνω χωρίς εισοδηματικά κριτήρια;
6. Θα διασφαλίσουν την εφαρμογή θετικών μέτρων και την άρση των υφιστάμενων εμποδίων για αύξηση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία, με χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις στο εργατικό δυναμικό της χώρας, μέσω Εθνικού Προγράμματος “Εγγύηση για την απασχόληση και τις δεξιότητες των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις” όπως προτείνει η Ε.Σ.Α.μεΑ;
7. Θα προχωρήσουν σε άμεση διασφάλιση της ανεμπόδιστης πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε ποιοτική, ολιστική, δημόσια φροντίδα υγείας και αποκατάστασης, μέσα από την λήψη συγκεκριμένων μέτρων όπως :
 - η μείωση του ΦΠΑ στο χαμηλότερο συντελεστή για τα απαραίτητα τεχνικά βοηθήματα,
 - η επαναφορά του άρθρου 18 του ν. 4172/2013 που προέβλεπε μείωση φόρου από ιατρικές δαπάνες, για τα άτομα με αναπηρία, με χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, καθώς και η διεύρυνση αυτού;

Οι Ερωτώσες Βουλευτίριες και οι Ερωτώντες Βουλευτές

Δούρου Ειρήνη (Ρένα)

Γαβρήλος Γεώργιος

Νοτοπούλου Αικατερίνη (Κατερίνα)

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Βέττα Καλλιόπη

Γιαννούλης Χρήστος

Καραμέρος Γεώργιος

Κεδίκογλου Συμεών

Κόκκαλης Βασίλειος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Παπαηλιού Γεώργιος

Πατπάς Νικόλαος

Τσαπανίδου Παρθένα (Πόπη)

Ψυχογιός Γεώργιος